

BADEM(Prunus dulcis)

Genel Özellikleri:

Gülgiller familyasındandır. Anayurdu İran ile Afganistan yaylaları olan badem ağacı, Eski Yunanlılar ve Romalılar tarafından Akdeniz bölgesine getirilmiş ve yöreye çok iyi uyum sağlamıştır. Anadoluda uzun yıllardan beri yetiştirilen, 10 m ye kadar boylanabilen, şeftaliye benzeyen ama ondan daha büyük boylu ve daha uzun ömürlü bir ağaçtır,

özellikle çiçeklenme zamanı dona karşı aşırı duyarlı olan badem ağacı bol güneşli, kışları ılık geçen, suyu iyi akıntılı yerleri sever ama toprak ayırımı yapmaz. Yaygın ya da dik dikensiz dalları, ince uzun ve kenarları ince dişli oval yaprakları vardır, ilkbahar başında açan çiçekleri beyaz, ender olarak pembe renkli olur. Ağaç çiçekliyken önce beyaz sonra açık pembe renkli görünür ve sonra yapraklanarak yeşile döner, ilkbaharın sonuna doğru ağaçta üzeri tüylü, yeşil renkli, çağla denilen meyveler görünür. Daha sonra ağustos-eylül aylarında taş çekirdek biçimini alan bu meyvelerin sert kabuğu içinde, bir ucu sivri, öteki ucu yassı ve geniş olan bir tohum meydana gelir. Bu tohuma badem ya da badem içi adı verilir. Badem ağacı, sert kabuğu içindeki tohumun ekilmesiyle çoğaltılır. Ancak tohumdan yabancı olarak süren fidanlar aşılanır.

Bademler öncelikle Tatlı badem (P. dulcis) ve Acı badem (P. amara) olmak üzere iki ana türe ayrılır. Bunlardan çeşitli melezleri türetilmiştir. Tatlı badem, yağ bakımından zengin lezzetli bir besindir. Ayrıca albüminli maddeler, şekerler, emülsin ve E vitamini içerir. Acı badem bu sayılanlara ek olarak hidrosiyamik asit içerdiğinden hafif zehirlidir. Tatlı badem içi şekercilikte, çikolata endüstrisinde ve badem şurubu yapımında kullanılır, ilkbaharda bademin çağlası taze, daha sonra badem içi de kuru meyve olarak sevilerek tüketilir. Badem içinden çıkarılan bademyağı, parfüm ve kozmetik endüstrisinde sıkça kullanılır.

Etki ve Kullanım:

Tatlı badem yağı:

- Müshildir: Özellikle çocuklarda daha etkili olur. Sulandırılıp gerekirse

hafif tatlandırılarak içilir.

- Yara iyileştiricidir. Dıştan, yaralara uygulanır.
- Güneş yanıklarında rahatlatıcı olur. Dıştan, bu gibi yanıklara uygulanır.
- Emzikli annelerde süt gelişini artırır. Sulandırılıp gerekirse tatlandırılarak içilir.
- Öksürük ve boğaz ağrılarına karşı etkilidir. Sulandırılıp gerekirse tatlandırılarak içilir.
- Bağırsakların çalışmasını düzenler. Gene sulandırılıp gerekirse tatlandırılarak içilir.
- Ayrıca bademin içi, cinsel güçsüzlüğe karşı etkili olur. Bunun için yemeklerden sonra bir miktar badem içi yenmesi salık verilir.

UYARI

• Acı bademin de bazı tıbbi etkileri bulunmakla birlikte, aşırı kullanımı zehirlenmelere yol açar. İçindeki birkaç madde: Yağ yakl. %50, protein, karbonhidratlar, A, B1, B2, B5, B6, PP ve az C vitamini, mineral tuzlar, Acı bademde yakl. %8 oranında siyanidrik asit glikozit amygdalin bulunur. Suyla birleştiğinde parçalanarak glikoza, acı badem yağına ve siyanidik asite ayrılır. Badem yağı sentetik olarak da elde edilmektedir. Hastalıklara göre hazırlanması: (Reçeteler) Öksürük. (Şiddetli kramplı) Rp. (Das Beste) Badem ağacı - yaprak - 50 gr 30 gr yaprağa 1 l kaynar su haşlanır, 10 dak. Demlenir süzülür. Uyg: Günde 3 ç.f. yemek saatleri arasında içilir. Bitkinlik (genel olarak), hastalıklardan sonra iyileşme dönemi, büyümeyi destekleyici (gelişme ve büyüme döneminde). Rp. Badem - tatlı badem içi - 100 gr Uyg: Günde 15-20 tatlı badem yenir. Kulak çınlaması (uğultusu), kulak tıkanıklığı [kulak (kiri) içi salgısı sertleşmesi] . Rp. (Kneipp) Tatlı badem yağı - 50 ml Uyg: Günde 1 kere 5-6 damla ılık yağ kulağa damlatılır ve kulak bir pamukla tamponlanır. Tekrar damlatmadan önce kulak ılık su ile temizlenir. Çatlak ve sertleşmiş deri (özellikle eller), deri üstü çizikler (iltihaplı olanlar), oturmaktan, yatmaktan, ata binmekten deride görülen deri üstü kızarıklıkları (pişikler), iltihapları, hafif yanıklar (1. dereceden). Rp. Badem yağı - 150 ml Uyg: Badem yağına batırılan bir pamukla deriye emdirilir veya gazlı bezle üzerine bağlanır. İştah açıcı, sindirim kolaylaştırıcı, ses kısıklığı, akciğer iltihabı. Tatlı badem yağı - 25 ml Toz şeker - 25 gr Şeker eriyip macun durumuna gelinceye dek havanda dövülür, ve yağ ile karıştırılır. Uyg: Günde 3-4 k.k. alınır. Kuru deri, kaşıntı kesici, hafif yanıklar, deri çatlakları Badem - süt - 100 ml Uyg: Sütle ıslatılan gazlı bez bağlanır veya sütle ıslatılan pamukla yüz temizlenir. (Deri beslenir, gerginlik ve parlaklık kazanır). Not: Süt elde edildikten sonra kalan artığa bal karıştırılarak yüze maske yapılır. Yüz temizleme kremi Tatlı badem içi - 50 gr Dış zarı soyulan 50 gr badem içi 5-10 ml gülsuyunda çok iyi dövülür, sürekli karıştırılarak akışkan krem durumuna gelinceye dek gül suyu eklenir. Uyg: Yüzdeki makyaj bu

karışımla temizlenir. Deri bakım kremi Beyaz balmumu - 40 gr Balina yağı - 50 gr Badem yağı - 300 gr Salatalık - su - 150gr Sıcak su banyosunda karıştırılır. 150.gr salatalık suyu karıştırılır, bir keramik kaba konur, köpürünceye dek çırpılır. Soğuk olarak saklanır. Uyg: Yüze veya vücuda sürülür. Saç. (Çabuk kıvrılan, aşırı kıvrıcık) Bademyağı 35 gr Cevizyağı 20 gr Ayçiçekyağı 20 gr Hintyağı 20 gr Gülyağı 5gr Uyg: Yatmadan önce saç karışımla çok iyi taranır ve baş bağlanır. Sabahleyin yıkanır. 3 gün arka arkaya yapılır, 1 ay sonra tekrarlanabilir. Atrofi. (Kas erimesi). Rp. Kekik - yağ - 15 gr Kuşdili - yağ - 15 gr Lavanta - yağ - 15 gr Badem - yağ - 45 gr Uyg: Karışım masaj yağı olarak kullanılır Kısa açıklamalar: İçki içilirken (özellikle şarap) çok olmamak koşulu ile arada tatlı badem yenirse, sarhoş olmayı önler. Homeopati: Astma ve difteride kullanılır. Kullanıldığı başka yerler: Likör, tatlı ve pasta sanayiinde kullanılır.